

บทที่ 5

สรุปผล วิจารณ์ผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนา การศึกษาบุคลากรของชุมชนท้องถิ่นเพื่อรองรับการเติบโตของ การท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3E มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในการ พัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว การพัฒนาหลักสูตร และคู่มือการฝึกอบรมบุคลากรด้าน การท่องเที่ยว การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว และ การประเมินศักยภาพ การบริหารทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น โดยพิจารณาคุณภาพจากการบริหารทางการ ท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในหมู่บ้านเป้าหมายที่มีความ พร้อมและมีความเป็นไปได้ ทางการท่องเที่ยว จำนวน 5 หมู่บ้าน แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ มีประชาชนเข้าร่วม กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพ ในสี่หลักสูตรคือ การอบรมการวางแผนพัฒนา 47 คน การต้อนรับ นักท่องเที่ยว 37 คน การจัดงานประเพณีและการแสดง 45 คน มีคณาจารย์ท้องถิ่น 20 คนรวม ทั้งหมด 149 คน

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

จากการที่ตำบลบ้านแซวมีทุนทางด้านการท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่นแม่น้ำโขง ป่าชุมชน แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน วัดเก่า โบราณวัตถุ และวัฒนธรรม ชนเผ่าจำนวน 9 ชนเผ่า มีประสบการณ์ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว อยู่บ้างแล้ว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวศึกษาคูงานวิสาหกิจชุมชน ทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดี และมีความ พร้อมปานกลางในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ประชาชน ต้องการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว ในตำบล ทุกด้าน และเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ของตำบลเชื่อมโยงกับเมือง โบราณสุวรรณโคมคำของสปป.ลาว

ด้านความต้องการฝึกอบรม ประชาชนต้องการให้ มีการฝึกอบรม หลักสูตร วางแผน พัฒนาการท่องเที่ยว การจัดงานประเพณีและการแสดง การต้อนรับนักท่องเที่ยว การพัฒนา ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก การจัดทำแผนที่และคู่มือท่องเที่ยว การจัดการบ้านพักและอาหาร และ อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ตามลำดับ

1.2 การพัฒนาหลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

หลักสูตรที่ คัดเลือกจาก ความต้องการของชุมชน เมื่อตัดความซ้ำซ้อนกับการอบรมของหน่วยงานอื่น และโครงการวิจัยย่อย อีก 2 โครงการแล้ว มี 4 หลักสูตรคือ การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลบ้านแซว หลักสูตร 3 วันสำหรับผู้นำชุมชน หลักสูตรการต้อนรับนักท่องเที่ยว หลักสูตร 1 วัน สำหรับประชาชนทั่วไป หลักสูตรการจัดงานประเพณีและการแสดง 5 วันสำหรับผู้ฝึกสอนและเยาวชน และหลักสูตร การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 3 วันสำหรับประชาชนที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้านที่จัดการท่องเที่ยว โดยคณะผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำท้องถิ่น ก่อนนำไปจัดทำ แผนการอบรมและคู่มือการอบรม ร่วมกับวิทยากร และจัดเวลาอบรมตามความพร้อมของท้องถิ่น

1.3 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว

ผลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในท้องถิ่นตามหลักสูตรที่จัดทำขึ้น 4 หลักสูตรในภาพรวมพบว่าการฝึกอบรมช่วยเพิ่มศักยภาพของผู้เข้าอบรมได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.1 ผลการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าอบรมในหลักสูตรการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า ผู้นำมีวิสัยทัศน์ทางการท่องเที่ยวมากขึ้น มีความรู้และเจตคติที่ดีต่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและสามารถจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลโดยทุกคนมีส่วนร่วมได้ จึงสรุปได้ว่าการอบรมเสริมศักยภาพด้านการวางแผนพัฒนาได้จริง

1.3.2 ผลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรหลักสูตรการต้อนรับนักท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจความสำคัญของการท่องเที่ยวและมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีศักยภาพความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวในระดับดีมากและมีทักษะในการสื่อสารเพิ่มขึ้นระดับดี

1.3.3 ผลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรหลักสูตรการจัดงานประเพณีและการแสดง ผู้เข้าอบรมมีความรู้พื้นฐานด้านการแสดงที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนเผ่า มีความพร้อมในการจัดการแสดงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยศักยภาพของเยาวชนบ้านท่าขันทองเพิ่มขึ้นในระดับดีมาก ส่วนศักยภาพของเยาวชนบ้านไทยลี้อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากขาดพื้นฐานด้านการแสดงมาก่อน แต่ก็มีเยาวชนสนใจการแสดงเพิ่มขึ้น 25 คน

1.3.4 ผลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรตามหลักสูตรอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น พบว่า ผู้เข้าอบรม มีศักยภาพด้านความรู้และความพร้อมในการปฏิบัติเพื่อนำเที่ยวในระดับท้องถิ่น ได้ในระดับพอใช้ มีความพร้อมด้านทัศนคติในการนำเที่ยวในระดับดี การอบรมเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวของตำบลมากขึ้นในด้านการเป็นเจ้าของบ้านทั้งที่เป็นผู้นำเที่ยวของมัคคุเทศก์และการให้บริการทางการท่องเที่ยวของชุมชน

สรุปผลการประเมินศักยภาพของบุคลากรโดยรวมทุกหลักสูตรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ศักยภาพระดับกลยุทธ์พัฒนาได้ในกลุ่มผู้นำในเรื่องการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระดับองค์กรพัฒนาเรื่องการสื่อสารและข้อมูลของกลุ่ม และระดับบุคคลพัฒนาเรื่องความรู้เรื่องการท่องเที่ยว การต้อนรับและทักษะปฏิบัติ แต่ศักยภาพบางด้านต้องอาศัยเวลาฝึกฝนทักษะต่อไป

1.4 การประเมินศักยภาพการบริหารทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่นโดยพิจารณาคุณภาพจากการบริหารทางการท่องเที่ยว

ผลการประเมินศักยภาพ ศักยภาพการบริหารทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนสามารถจัดตั้งองค์กรคือคณะกรรมการท่องเที่ยวของตำบล กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นได้ เมื่อ พิจารณาคุณภาพคุณภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับดี คุณภาพการบริการอยู่ในระดับดีมาก

2. อภิปรายผลและวิจารณ์ผล

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการฝึกอบรมในระดับมากนั้น เนื่องจากประชาชนได้เรียนรู้จากการได้พบเห็นและประสบการณ์ในการต้อนรับนักท่องเที่ยวมาก่อนจึงมองเห็นผลประโยชน์ของการท่องเที่ยวชัดเจน โดยเฉพาะ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและสิ่งแวดล้อม การอยู่ร่วมกันในสังคมและการเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจนอกฤดูกาลเกษตร สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุจิตรา พันธ์วิไลและคณะ (2550) และเนื่องจากตำบลบ้านแซวอยู่ใกล้ตัวอำเภอเชียงแสนมองเห็นประโยชน์ของการพัฒนาเป็นรูปธรรม แต่การที่เชียงแสนมีท่าเรือทำให้เกิดการล้นไหลของชาวต่างชาติมาอยู่แนวพรมแดนมากขึ้นรวมถึงจำนวนผู้อพยพในตำบลบ้านแซวเพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนตระหนักถึงผลกระทบของการพัฒนาซึ่งการท่องเที่ยวเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้

เนื่องจาก ตำบลบ้านแซว วมที่ตั้งอยู่ฝั่งตรงกันข้ามของแม่น้ำโขงและความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมประเพณีที่มีรากฐานแบบเดียวกัน คนในพื้นที่ของทั้งสองประเทศ ความสัมพันธ์ที่ดี โดยเฉพาะ ระหว่างบ้านสบกก และบ้านใหม่ร่วมเย็นของ สปป . ลาว มีการพบปะเพื่อแสวงหาความร่วมมือในระดับสูงระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดกับเจ้าแขวงมาทุกยุคทุกสมัย ทำให้ชุมชนเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลเชื่อมโยงกับสปป .ลาว ชุมชนมีประสบการณ์ ทูตทางสังคมและทรัพยากรที่มีอยู่สร้างอุปทานทางการท่องเที่ยวได้ (คูเปอร์ และคนอื่นๆ 1996, 21)

ประชาชน มีความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวก่อนการพัฒนาในระดับปานกลางแสดงว่า ประชาชนมีทักษะด้านการท่องเที่ยวอยู่แล้ว สอดคล้องกับข้อค้นพบของประภาพรณ อุ่นอบและคณะ (2546) ที่พบว่าแรงงานในจังหวัดเชียงรายมีทักษะด้านการท่องเที่ยวอยู่แล้วทุกระดับ หลักสูตรการอบรมที่ประชาชนต้องการ อบรม คือการวางแผนพัฒนา และการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่น เส้นทางและคู่มือท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก อาหาร การนำเที่ยว การแสดงและ สอดคล้องกับผลการศึกษา ศักยภาพและความต้องการของประชาชนและองค์กรต่างๆในจังหวัด เชียงราย (ชุกกลิ่น อุณวิจิตรและคณะ,2549 : พัทธมน บุญยธาศรี และ นวพรรณ สังเวียนวงศ์, 2550 : วิรุณศิริ ใจมาและคณะ ,2550 : สุจิตรภา พันธุ์วิไลและคณะ ,2550) สำหรับนักท่องเที่ยว และการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกมากที่สุดนั้น สอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับความต้องการบริการหลักของนักท่องเที่ยวด้วย

2.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทางวิชาชีพ จะเห็นได้ว่ายังเน้นนักวิจัยและผู้ฝึกสอน เป็นศูนย์กลาง แม้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมใน การพัฒนาหลักสูตรอยู่บ้าง แต่ก็อยู่ในระดับนำเสนอ ความต้องการ ในเรื่องที่ตนเองพบว่ามีจุดอ่อนเท่านั้น ประชาชนยังไม่ทราบเทคนิควิธีที่จะแก้ จุดอ่อนเหล่านั้นจึงต้องพึ่งผู้ภายนอกเข้ามาช่วย เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ในวิชาชีพ ที่มี มาตรฐานการ บริการกำกับอยู่ หลักสูตรจำเป็นต้องกำหนดวัตถุประสงค์ล่วงหน้าว่าต้องการอะไร การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องไป ช้แนวคิด การพัฒนาหลักสูตรแบบ Content Approach ที่เน้นการ เสริมสร้างความรู้และทักษะที่จำเป็นและให้ความสำคัญกับผู้สอน มากกว่า Process Approach ที่เน้น ความต้องการของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สร้างหลักสูตรการอบรมและคู่มือการฝึกอบรมได้นั้น ควร เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์พอสมควร เพื่อมั่นใจได้ว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับ ความ ต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย เพราะเป้าหมายของการให้บริการทางการท่องเที่ยวคือทำให้นักท่องเที่ยวสมหวังและมีความพึงพอใจ มิใช่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรมฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตามประชาชนในชุมชนก็ยังมี ส่วนร่วมในกระบวนการอบรมและบทบาทเป็นผู้ให้ความรู้ ในบางเรื่องที่มีความเชี่ยวชาญ

2.3 ผลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาศักยภาพได้ จริงเป็นเพราะหลักสูตรสร้างขึ้น โดยใช้ตัวแบบของแมนวาร์ริง (Manwaring and Eltoon, 1984 อ้างใน Cooper, Shepherd & Weslake, 1996) ประกอบการศึกษาความต้องการของชุมชน และ ผลการวิจัย พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว (ชุกกลิ่น อุณวิจิตรและฤติกร เดชาชัย , 2551: ประภาพร พนมไพร และคณะ, 2549: MacCannell, 1992:) หัวข้อเนื้อหาของการอบรมเป็น เนื้อหาที่ ปรับปรุงมาจากหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวที่ใช้ได้ผลในการอบรมในโครงการ ต่างๆ ของหน่วยงานระดับชาติมาแล้วเช่น โครงการลงทุนทางสังคม (SIP) โครงการ SawasdeeHost ของมูลนิธิอเมริกันเอ็กซ์เพรส หลักสูตรอบรมมัคคุเทศก์ของ ททท . เป็นต้น ประกอบกับ เนื้อหา

หลักสูตรที่จัดทำยังมีความสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและและวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงทำให้ผู้เข้าอบรมพัฒนาศักยภาพได้ตามวัตถุประสงค์ เพราะวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับการเติบโตทางการท่องเที่ยว ยังไม่ถึงขั้นการสร้างผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาและงบประมาณในการฝึกทักษะมาก ดังนั้นจึงพบว่าทักษะในการปฏิบัติของชุมชนจึงเป็นทักษะง่ายๆ เกี่ยวข้องกับ เรื่องใกล้ตัว ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลักสองประการคือการท่องเที่ยวยังเป็นเรื่องใหม่ชุมชนยังขาดประสบการณ์ในการต้อนรับนักท่องเที่ยวและ /หรือขาดประสบการณ์ในการเป็นนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเกษตรกรและมี ระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและ บางชุมชนเป็นผู้อพยพความรู้ในการอ่านเขียนมีจำกัด

2.4 คุณภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ประชาชนได้ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของเดมมิง (Deming Cycle) และสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพของ UNWTO และเกณฑ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยครบถ้วน แต่ในด้านการบริหารจัดการยังต้องจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและรักษาความคงทนของความรู้ทักษะที่มีอยู่ ในบุคลากรต่อไปอีก ส่วนคุณภาพด้านการบริการที่อยู่ในระดับดีมากนั้นส่วนหนึ่งเป็นเพราะพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทยที่มีความเป็นมิตรไมตรีต่อผู้มาเยือนอยู่แล้วเมื่อได้รับการอบรมซ้ำจึงเป็นการเพิ่มความรู้การบริการอย่างถูกต้องต่อนักท่องเที่ยวมากว่าเป็นความรู้ใหม่ทั้งหมด

ผลการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ จากกระบวนการวิจัยมีความสำคัญไม่น้อยกว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาค ทฤษฎี ภาคปฏิบัติและการศึกษาดูงานแล้ว ผู้วิจัยพบว่าการวัดเวลาที่แลกเปลี่ยนทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพราะผู้ร่วมกิจกรรมได้นำประสบการณ์เดิมและที่ตนเองได้รับเพิ่มเติม สะท้อนออกมาเป็นความคิด อภิปรายจนเกิดเป็นความคิดรวบยอดของตนเองก่อนนำไปทดลองประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม (Cooper & Others, 1996) อนึ่งการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในเรื่องใดๆก็ตามหากจัดกิจกรรมให้ผู้ร่วมอบรม /ประชุมมีโอกาสแสดงความคิดเห็น โดยอิสระก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนค้นพบศักยภาพของตนเองโดยมีผู้วิจัยเป็นเพียงผู้จัดเวทีและให้การสนับสนุนทางอ้อม

ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดศักยภาพได้เต็มก็คือปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มคน ซึ่งมีผลทำให้เกิดเครือข่ายความรู้ความเข้าใจขยายผลออกไปอย่างกว้างขวาง การที่ตำบลบ้านแซวมีกลุ่มต่างๆ และสมาชิกกลุ่มมีความรักใคร่สามัคคีกัน โดยมีพื้นฐานความสัมพันธ์ที่พี่น้อง มีวิถีการผลิตแบบวัฒนธรรมชุมชน (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา 2541) นับว่าความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 วิสัยทัศน์และความสามารถของประชาชนในตำบลยังกระจุกอยู่ในกลุ่มผู้นำและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนยังมีค่อนข้างสูง เพื่อให้การพัฒนา บุคลากร เกิดความยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้นำหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นหลัก

3.2 ยังมีความจำเป็นต้องสนับสนุนและจัดสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางการทำงานของคณะกรรมการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการและความสะดวกในการประสานงาน ภายในชุมชนและตลาดภายนอก

3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพระดับบุคคลด้านการท่องเที่ยว การสื่อสาร กับนักท่องเที่ยวต่างชาติเนื่องจากในอนาคตจะมีโอกาสที่นักท่องเที่ยวต่างชาติจะเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นหลักสูตรระยะสั้นเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจง อย่างไรก็ตามจะต้องไม่ละเลยความต้องการของท้องถิ่น รวมถึงทักษะที่จำเป็นเช่น การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิง ธุรกิจ หรือสนับสนุนการจัดตั้งสหกรณ์การท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อให้ชุมชนเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

3.4 ข้อค้นพบจากโครงการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปจัดทำโครงการวิจัยใหม่ได้หลายประเด็น เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาหมู่บ้านไต้ลือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของอำเภอเชียงแสน การพัฒนาคุณภาพของประชาชนผ่านกระบวนการเรียนรู้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว กระทบกรพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นผ่านการท่องเที่ยวเชิงวิสาหกิจชุมชน การปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นหลังการสร้างท่าเรือแห่งที่สองของอำเภอเชียงแสน